

دانلود مقاله خط میخی باستان

جهت مشاهده [دانلود مقاله خط میخی باستان](#) به پایین همین صفحه مراجعه نمایید

تعداد صفحات : 14 صفحه

برای دریافت اینجا کلیک کنید

فرمت WORD قابل ویرایش

خط میخی باستان

خط میخی پارسی باستان از خطهای میخی ایلامی و بابلی زاده شده است. این خط در نگاه نخست فرقی با دیگر خطهای میخی ندارد.....

خط میخی پارسی باستان از خطهای میخی ایلامی و بابلی زاده شده است. این خط در نگاه نخست فرقی با دیگر خطهای میخی ندارد، اما در یک نگاه در می یابیم که این خط دارای ویژگیهای خود است و مخصوصاً از نظر سادگی نشانها و شمار محدود آنها کاملاً متفاوت از دیگر خطهای میخی است. خط میخی پارسی باستان، ۳۶ حرف یا نشان و ۸ هزوارش (ایدئوگرام یا لوگوگرام) دارد و از چپ به راست نوشته میشود. ویژگی این خط نسبت به خطهای میخی دیگر این است که:

- ۱- هیچ نشانی کمتر از دو میخ (جز نشان فاصل و نشان عدد ۱) و بیش از پنج میخ (جز هزوارشهای زمین و اهورامزدا) ندارد.
- ۲- هیچ نشانی بیش از چهار میخ افقی ندارد (جز هزوارش اهورامزدا)
- ۳- هیچ نشانی بیشتر از سه میخ عمودی ندارد.
- ۴- در هیچ نشانی بیشتر از دو عنصر زاویه که خود از دو میخ درست شده است وجود ندارد. (جز هزوارشهای زمین و اهورامزدا)
- ۵- جز در نشان "وی" هیچگاه دو میخ همدیگر را بصورت عمود بر هم قطع نمی کنند.

کهن ترین نبشته هایی که به این خط به دست آمده، یکی از لوح های زرین آریامنه و ارشام و سنگ نبشته های منسوب به کوروش بزرگ در پاسارگاد میباشند. متن لوح زرین آریامنه چنین است: آریامنه شاه بزرگ، شاه شاهان، شاه در پارس، پسر چیش پیش شاه، نوه هخامنش. این کشور که من دارم، دارای اسبان خوب و مردان خوب است، خدای بزرگ اهورامزدا به من داد. به درخواست اهورامزدا من شاه در این کشورم. اهورامزدا ورا پشستیانی فرماید.

لوح زرین ارشام پسر آریامنه با تفاوتی بسیار ناچیز دارای همان متن لوح آریامنه است و نوشته منسوب به کوروش کبیر تنها از چهار واژه درست شده است. من کوروش، شاه هخامنشی اگر در زمان کوروش کبیر خط میخی پارسی باستان وجود میداشت، بیشتر از آریامنه و ارشام، او میتوانست خود

را شاه شاهان بخواند اما در همه نبشته های منسوب به او تنها این چهار واژه بدست آمده است. این عبارت دروغ نیست اما در مقایسه با لوح های آریامنه و ارشام، در ارتباط کوروش کبیر حق مطلب ادا نشده است. هزوارشها پس از سنگ نبشته داریوش در بیستون ساخته شده اند. واژه شاه بیش از صد بار در بیستون تکرار میشود که اگر بصورت هزوارش نبشته شود، در بیستون، ششصد نشان خط میخی پارسی باستان کمتر میشود. همچنین از هزوارشها تنها هزوارش شاه در سنگ نبشته های (به غیر از بیستون) داریوش آمده است و پیداست که دیگر هزوارشها پس از داریوش فراهم آمده اند. بنابر این دامن و آستین لباس کوروش به راستی نمی توانسته اند در زمان خود او دارای نبشته ای به خط میخی پارسی باستان و استفاده از هزوارش شاه باشند. همچنین داریوش بزرگ در بند هفتاد متن ایلامی در بیستون، خود را پدید آورنده خط آریایی میدانند. ترجمه بند هفتاد متن ایلامی چنین است. داریوش شاه میگوید: با یاری اهورامزدا خطی درست کردم از نوعی دیگر، یعنی به آریایی. آن که پیش از این نبود، هم بر لوح های گلی، هم بر پر گامنت. همچنین امضا و مهر کردم. این خط نوشته شده و برایم خوانده شد. سپس فرستادم این خط را به همه کشورها. مردم این خط را آموختند.

مجموع این دلایل ثابت میکند که پیش از داریوش بزرگ خط میخی پارسی باستان وجود نداشته و این خط به دستور داریوش بزرگ برای اینکه جوابگوی امپراطوری چند ملیتی ایران باشد به یکباره ابداع گردید. خط میخی

احتمالا توسط سومریان اختراع شد و آکدی ها آنرا از ایشان آموختند. از آنجایی که زبان بابلی و زبان آشوری، لهجه های زبان آکدی هستند و خود زبان آکدی، بعدها زبان رسمی سومر شد و با توجه به اهمیت این تمدن ها در دنیای آن روز، بسیاری بر این باورند که خط میخی تبدیل به خط بین المللی آن روزگار شده و به همین دلیل در ایران و مصر گسترش یافت.

به نظر می رسد، آنچه که سبب شد خط میخی در ایران و مصر مورد توجه واقع شود، نیاز این کشورها به خطی کامل بود. در ایران، پیش از دوره هخامنشیان، خطی کامل و جامع وجود نداشت و نیاز به یک روش نگارش با ویژگی های یادشده احساس می شد. در مصر اما وضعیت فرق می کرد و از قرن هفتم پیش از میلاد، با اختراع خط همگانی (demotive)، بیشتر متون تجاری به این روش نوشته شد و چنانکه از شواهد باقی مانده پیداست، خط میخی هرگز خط رسمی مصریان نبوده است.

به هر روی، در آغاز، خط میخی از الفبای تصویری تشکیل شده بود. به تدریج، طرح کلی هر تصویر با استفاده از خط های "میخی شکل" نوشته شد و هر نماد میخی، نشانه یک واژه کامل شد. چون برخی واژگان کشیدنی نبودند، به ناچار از بعضی نمادهای دیگر برای به نمایش در آوردن آنها استفاده شد و در نتیجه نمادهای چند معنایی بوجود آمد. برای نمونه، بجای خدا از نماد ستاره و بجای راه رفتن از نماد "پا" استفاده شد. پرسش: چگونه در خط میخی، واژه نگاری تبدیل به روش نگارش هجایی شد؟

پاسخ: چون بیشتر واژگان زبان سومری، تک بخشی «تک هجایی» بود، به تدریج و بصورت قراردادی، هر نماد نشانگر هجایی شد که در اصل متعلق به یک واژه بود.

خط میخی بیش از ۲۰۰ سال (۵۵۰ تا ۳۳۰ پیش از میلاد)، روش نگارش رسمی دربار ایران بوده است. چنانکه پیشتر نیز اشاره شد، خط میخی ایرانی با نمونه های موجود در کشورهای دیگر فرق داشته است. دو ویژگی این خط عبارتند از:

- ۱- الفبای میخی ایرانی، هم آوانشان و هم بخش نشان هجا نشان بوده است.
- ۲- پنج دیس واژه برای واژگانی که پیایی استفاده می شده، وجود داشته است. در زیر، تصویر و آوا یا هجای هر نماد خط میخی ایرانی آورده شده است:

و این هم آن پنج نماد که نشاندهنده خدا، زمین، کشور و شاه بوده اند:

خط میخی

کتیبه‌ای به خط میخی

میخی به آن دسته از خطوط (دبیره‌ها) گفته می‌شود که نمادهایی شبیه میخ دارند. خطوط میخی متفاوتی وجود دارند که برای نوشتن زبانهای مختلفی به کار می‌روند. از گونه‌های مختلف خط میخی می‌توان به میخی سومری، اکدی، ایلامی، اوگاریتی اشاره کرد و همچنین خط میخی هخامنشی که برای نوشتن فارسی باستانی بکار می‌رفته است. تمام خطوط میخی که تا کنون رمزگشایی شده‌اند از چپ به راست نوشته می‌شوند. این خط که برخی معتقدند مبنایی اندیشه‌نگار دارد، در همه کشورهای آسیای غربی بکار می‌رفته است. پژوهشگران، سومریان را ابداع کننده خط میخی می‌دانند.

میخی سومری

میخی سومری را غالب پژوهشگران نخستین گونه خط در غرب آسیا می‌شمارند. سومریان (حدود ۳۰۰۰ تا ۲۵۰۰ سال قبل از میلاد) با ابداع خط میخی دوره‌ای را آغاز کردند که به عنوان آغاز خط نویسی شهرت دارد و همچنین اولین مدارک نگارشی بشر که به صورت لوحهای گلین برجای مانده متعلق به تمدن‌های میانرودان است.

به تازگی برخی همچون دکتر عبدالمجید ارفعی بر اینکه سومریان مخترع خط در این منطقه بوده‌اند را زیر پرسش برده‌اند. این گروه برای این نظریه دو دلیل می‌آورد، یکی این که برخی نام‌های شهرهای سومری به گونه‌ی هزوارش هستند که نشان می‌دهد که از زبان و خط دیگری گرفته شده و دلیل دیگر پیدا شدن اسنادی در جیرفت و شهر سوخته در شرق ایران به خط میخی آغازین است که کهن تر از خط سومری هستند.

میخی اکدی

دبیره میخی اکدی، دبیره‌ای میخی بود که در سال ۲۳۵۹ پیش از میلاد، از دبیره میخی سومری، گرفته و سازگار شد. در همان زمان، بسیاری از واژه‌های سومری به زبان اکدی راه یافتند و واژه‌نگارهای سومری، در هر دو زبان سومری و اکدی خوانده می‌شدند. این زبان دارای ۲۰۰ تا ۴۰۰ نشانه و یا حتی بیش‌تر است، که بسیاری از آن‌ها دارای چند تلفظ می‌باشند. این دبیره برای نوشتن زبان اکدی که یکی از زبان‌های سامی در میانرودان (عراق، سوریه و ایران امروزی) بوده، در میان سال‌های ۲۸۰۰ پیش از میلاد تا سال ۵۰۰ میلادی به کار می‌رفته است.

میخی ایلامی

دبیره میخی ایلامی، دبیره‌ای میخی است که از ۲۵۰۰ پ.م. تا ۳۳۱ میلادی به کار می‌رفته است. این دبیره از دبیره میخی اکدی بدست آمده است. دبیره میخی ایلامی از ۱۳۰ نشانه ساخته شده است، که این تعداد بسیار کمتر از دیگر دبیره‌های میخی است.

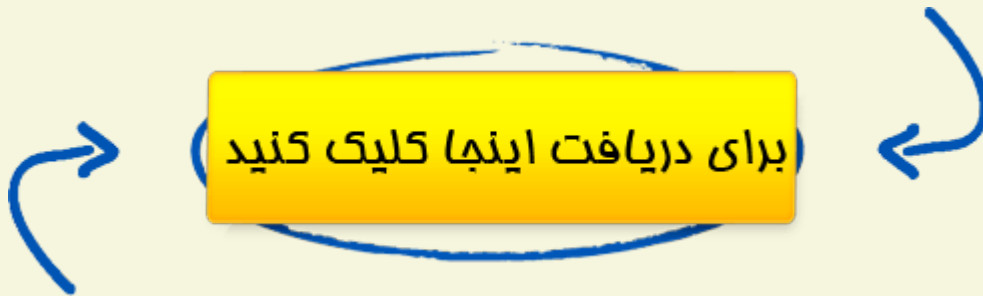
میخی اوگاریتی

میخی اوگاریتی، دبیره‌ای میخی و ابجد است، که از ۱۵۰۰ پ.م. برای نوشتن زبان اوگاریتی به کار می‌رفته است. در سال ۱۹۲۸ در اوگاریت (رأس شمراء امروزی) در سوریه، کتیبه‌ای به زبان مرده سامی شمال‌خاوری یافت شد که ۳۱ حرف داشت. لوح‌های گلی که به اوگاریتی نوشته شده‌اند، دیرینه‌ترین گواهی چیدمان الفبایی سامی خاوری و جنوبی است که ساختار الفبایی دبیره‌های عبری، یونانی، و لاتین از یک سو و الفبای گعز از سوی دیگر برگرفته از این دبیره هستند

این دبیره، از چپ به راست نوشته می‌شود.

میخی هخامنشی

خط میخی هخامنشی به احتمال زیاد توسط داریوش بزرگ ایجاد شده است. این نوع خط میخی که متشکل از ۵۰ علامت است. آخرین نوع خط میخی است که ابداع شده است (در سده ششم پیش از میلاد). این خط برای نوشتن کتیبه‌های هخامنشی به کار رفته است. خط میخی هخامنشی خطی نیمه الفبایی نیمه هجایی است به علاوه ۸ علامت (ایدئوگرام) که برای لغات پر استفاده مثل شاه، کشور و اهورامزدا به کار می‌روند. این خط از ساده‌ترین خطوط میخی است. تنها خط میخی اوگاریتی است که از آن ساده تر است و صد در صد الفبایی است. این خط همکنون در استاندارد یونیکد (۴,۱) پذیرفته شده و بازه‌ای به آن اختصاص داده شده است.

مقالات مرتبط

- [تحقیق در مورد عملیات آژاکس](#)
- [دانلود مقاله بررسی زیرساختار جدنها، آلومینیوم فولاد](#)
- [تحقیق در مورد بازی شطرنج](#)

از این سایت ها نیز دیدن نمایید

- [ترنس لاین ، مرجع مقالات تخصصی فارسی ، ایران](#)
- [گت بیبر ، منبع مقالات انگلیسی و فارسی](#)
- [دانش رسان ، بیش از 1.5 میلیون مقاله فارسی](#)